

МОН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного
транспортного університету

«26» 12 2025 р., протокол №13

Голова Вченої Ради,

Радник ректора Національного транспортного
університету

Микола ДМИТРИЧЕНКО

Положення введене в дію

наказом №1235 від «26» 12 2025р.

Ректор

Олександр ГРИЩУК

ПОЛОЖЕННЯ

про дуальну форму здобуття вищої освіти у
Національному транспортному університеті

Київ – 2025

I. Загальні положення

1.1. Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти (далі – Положення) у Національному транспортному університеті (далі – Університет) розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту»; Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти, затвердженого наказом МОН України №426 від 13.04.2023 року; Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 660-р; Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, затвердженого наказом МОН України №130 від 08.02.2022 року; стандартів вищої освіти та інших нормативно-правових актів України з питань освіти; внутрішніх нормативних документів Університету.

1.2. Дуальна форма здобуття вищої освіти - це спосіб здобуття освіти здобувачами денної форми, що передбачає навчання на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації обсягом від 25 відсотків до 60 відсотків загального обсягу освітньої програми на основі договору. Навчання на робочому місці передбачає виконання посадових обов'язків відповідно до трудового договору.

1.3. Основними завданнями дуальної форми здобуття вищої освіти є:

- ✓ підвищення якості підготовки фахівців, які формують основу трудового потенціалу для інноваційного розвитку економіки, відповідно до сучасних вимог ринку праці і потреб роботодавців шляхом:
 - модернізації змісту та способів реалізації практичної складової освітнього процесу;
 - підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до навчання;
 - посилення ролі роботодавців у системі підготовки фахівців на всіх етапах - від участі у формуванні змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;
- ✓ підвищення конкурентоздатності випускників Університету, скорочення періоду їх адаптації до професійної діяльності, сприяння росту рівня зайнятості молоді;

- ✓ зміцнення механізму, що забезпечує інтегрування освіти, науки і практичної діяльності в усіх галузях економіки, задля безперервного поступального руху завдяки тісній співпраці та прискореному обміну знаннями та інноваціями.

1.4. Дуальна форма передбачає часткове перенесення процесу формування програмних компетентностей і результатів навчання в умови професійної практичної діяльності. При цьому частина обсягу освітньої діяльності замість аудиторної та самостійної роботи виконується у формі навчання на робочому місці (робочих місцях) з відповідним перерозподілом навчального навантаження здобувача освіти в межах освітніх компонентів.

1.5. Навчання на робочому місці (робочих місцях) здійснюється шляхом виконання трудових функцій відповідно до трудового договору. Виконання освітньої програми за дуальною формою може передбачати навчання здобувача зі зміною робочих місць у роботодавця або його навчання на робочих місцях у декількох роботодавців.

1.6. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

координатор від Університету - працівник Університету, який організовує дуальну форму здобуття освіти та призначається керівником Університету;

координатор від роботодавця - призначений роботодавцем працівник, який забезпечує взаємодію між роботодавцем і Університетом, виконання роботодавцем взятих зобов'язань, організаційний супровід навчання за дуальною формою здобуття освіти;

куратор - педагогічний (науково-педагогічний) працівник Університету, який супроводжує виконання індивідуального навчального плану і програми практичного навчання на робочому місці за дуальною формою здобуття освіти та призначається керівником Університету;

наставник - призначений роботодавцем працівник, який допомагає реалізовувати індивідуальний навчальний план здобувача освіти на робочому місці відповідно до програми практичного навчання на робочому місці.

II. Планування освітнього процесу за дуальною формою здобуття вищої освіти

2.1. Університет є надавачем освітньої послуги і в повному обсязі є відповідальним за реалізацію освітньої програми за дуальною формою та якість здобуття вищої освіти. Роботодавець є відповідальним за організацію навчання на робочому місці (робочих місцях) відповідно до договору між Університетом і роботодавцем (додаток 1) та за тристороннім договором між Університетом, роботодавцем і здобувачем (додаток 5).

У договорі між Університетом і роботодавцем зазначається:

- порядок працевлаштування здобувача вищої освіти та оплати його праці;
- обсяг та очікувані результати навчання здобувача вищої освіти на робочому місці;
- зобов'язання Університету та роботодавця в частині виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану на робочому місці;
- порядок оцінювання результатів навчання, здобутих на робочому місці.

2.2. Освітня діяльність за дуальною формою здобуття освіти здійснюється в межах ліцензій Університету на провадження освітньої діяльності за рівнями вищої освіти та/або освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

2.3. Для реалізації освітньої програми за дуальною формою Університетом розробляються:

- окремий навчальний план, що охоплює весь період реалізації освітньо-професійної програми і відповідає вимогам щодо забезпечення тривалості практичного навчання, передбаченим для дуальної форми здобуття освіти;
- графік освітнього процесу, що передбачає чергування періодів навчання в закладі освіти і на робочому місці;
- відповідне методичне забезпечення освітніх компонентів.

2.4. Особливості організації навчання за дуальною формою відображаються у:

✓ навчальному плані для дуальної форми:

- як зміна розподілу загального обсягу кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) за формами організації

освітнього процесу (співвідношення аудиторного та/або позааудиторного навчального навантаження);

- шляхом введення освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових робіт/проектів тощо), пов'язаних з особливостями діяльності роботодавця і виконанням трудових обов'язків на робочому місці, або додаткової практичної підготовки до частини навчального плану, що формується за вибором здобувача;
- ✓ програмах дисциплін - як посилення практичної спрямованості змісту, збільшення обсягу практичних і лабораторних занять, що можуть проводитися викладачами Університету на робочому місці у роботодавця, частки завдань практичного характеру, що виконуються самостійно, тощо.

2.5. Час практичного навчання на робочих місцях обліковується у кредитах ЄКТС і має становити від 25 до 60 відсотків від їх загального обсягу, передбаченого навчальним планом, що складається для організації навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти. Цей час може включати освітні компоненти або їх складові, що реалізуються за такими формами організації освітнього процесу:

- практична підготовка;
- самостійна робота;
- навчальні заняття за умови їх проведення педагогічними (науково-педагогічними) працівниками Університету на робочому місці у роботодавця.

2.6. Здобуття освіти за дуальною формою організовується для спеціально сформованих груп або окремих здобувачів. За наявності розгалужених мереж роботодавців-партнерів Університет має право узгоджувати графіки освітнього процесу таким чином, щоб забезпечувати формування груп здобувачів освіти, які навчаються за дуальною формою.

2.7. Поділ загального часу навчання на періоди навчання, що відбуваються в Університеті та на робочому місці, може передбачати:

- ✓ кілька годин впродовж дня навчання відбувається в Університеті, решта - на робочому місці у роботодавця (модель поділеного дня);
- ✓ кілька днів впродовж тижня навчання відбувається в Університеті, решта днів тижня - на робочому місці (модель поділеного тижня);

- ✓ чергування періодів навчання в Університеті та у роботодавця, коли один період передбачає один чи декілька тижнів, місяців, семестр (блочна модель);
- ✓ поєднання моделей.

2.8. На основі навчального плану для дуальної форми складається індивідуальний навчальний план здобувача освіти (додаток 4).

2.9. Контроль виконання індивідуального навчального плану та оцінювання результатів навчання осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюють структурні підрозділи Університету (деканат / директорат) спільно з роботодавцем відповідно до положення про організацію освітнього процесу Університету, та вимог освітньо-професійної програми.

2.10. Атестація осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюється відповідно до вимог освітньої програми.

III. Організація освітнього процесу за дуальною формою здобуття вищої освіти

3.1. Навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти може здійснюватися після переходу особи, яка навчається за денною формою здобуття освіти, на навчання за дуальною формою з відповідним навчальним планом. У разі невиконання встановленого обсягу практичного навчання здобувач вищої освіти може продовжити навчання за навчальним планом для денної форми здобуття освіти, що не є його переведенням на іншу форму здобуття освіти.

3.2. Ініціювати переговори щодо організації навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти можуть як Університет, так і роботодавці. Здобувачі вищої освіти мають право приймати участь в обговоренні питань організації навчання за дуальною формою.

3.3. Здобувач освіти може самостійно знайти робоче місце для навчання та сприяти встановленню співпраці між Університетом і роботодавцем для організації навчання за дуальною формою.

3.4. Університет має право організовувати дуальну форму здобуття вищої освіти для здобувачів, які виявили особисте бажання та пройшли відбір у роботодавця.

Процедуру відбору здобувачів за дуальною формою здобуття вищої освіти погоджують роботодавець та Університет. Зокрема, відбір може бути організовано у вигляді: співбесіди (для оцінки мотивації, комунікативних навичок, потенціалу);

тестування (наприклад, професійне, психологічне, тестування на знання мови); оцінки академічних досягнень (наприклад, оцінки успішності, середнього балу) тощо.

3.5. Питання організації дуальної форми здобуття освіти на робочих місцях для здобувачів, в тому числі для осіб з особливими освітніми потребами, вирішуються в порядку, встановленому законодавством у сфері освіти, а також трудовим законодавством – Кодексом законів про працю, Законом України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Законом України «Про відпустки», Законом України «Про охорону праці» та іншими актами законодавства України.

3.6. Організація освітнього процесу за дуальною формою здобуття освіти здійснюється відповідно до цього Положення та Положення про організацію освітнього процесу Університету.

3.7. Функції наставника та координатора від роботодавця при реалізації дуальної форми здобуття освіти визначаються у договорі.

3.8. Питання оплати праці та трудових обов'язків працівників закладів освіти, призначених кураторами, координаторами від Університету, і працівників, призначених наставниками, координаторами від роботодавців, вирішуються в порядку, встановленому законодавством.

IV. Порядок переведення здобувачів вищої освіти на навчання за дуальною формою

4.1. Підставами для переведення здобувача вищої освіти на дуальну форму здобуття вищої освіти є заява здобувача вищої освіти (додаток 4) та, підписання тристороннього договору (додаток 5).

4.2. Порядок укладання тристороннього договору.

4.2.1. Тристоронній договір про дуальну форму здобуття вищої освіти укладається між Університетом, роботодавцем та здобувачем вищої освіти у трьох примірниках, один з яких зберігається в Університеті, другий - у роботодавця, третій - у здобувача вищої освіти.

4.2.2. Договір може бути розірваний на вимогу однієї із сторін у разі порушення його умов або за згодою сторін.

4.2.3. Зміни до договору вносяться за згодою сторін шляхом укладення додаткової угоди, що є невід'ємною частиною договору про дуальну форму здобуття вищої освіти.

4.2.4. Тресторонній договір із закордонними підприємствами укладається мовою країни, де знаходиться підприємство, а також є ідентичним наведеному зразку (додаток 5).

4.2.5. Укладання договору про дуальну форму здобуття вищої освіти, організація та проведення навчання за освітньою програмою, пов'язаними з роботами у шкідливих та важких умовах праці, а також з роботами підвищеної небезпеки, здійснюється відповідно до чинного законодавства з охорони праці та з урахуванням вимог нормативно-правових актів, які регламентують умови праці і навчання за такими спеціальностями.

4.2.6. Дія договору може бути продовжена на період відсутності здобувача вищої освіти з поважної причини за наявності відповідних документів, а саме: довідка від лікаря, довідка з директорату/деканату про необхідність переривання дуальної форми здобуття вищої освіти тощо.

4.3. При укладанні трестороннього договору про навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти передбачається укладення роботодавцем трудового договору зі здобувачем вищої освіти.

4.4. Переведення здобувачів вищої освіти на навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти здійснюється зазвичай до початку навчального семестру або протягом двох тижнів від його початку за наказом ректора Університету.

4.5. У разі переведення здобувача вищої освіти на навчання за дуальною формою або передчасного припинення дії договору про дуальну форму здобуття вищої освіти за здобувачем зберігається джерело фінансування здобуття освіти.

4.6. У разі зарахування здобувача вищої освіти на дуальну форму здобуття вищої освіти або передчасного припинення дії договору про здобуття вищої освіти за дуальною формою за здобувачем зберігається право на отримання стипендії та інших соціальних гарантій.

4.7. Для забезпечення здобувачеві вищої освіти умов для виконання освітньої програми та індивідуального навчального плану протягом періоду здобуття вищої освіти за дуальною формою тресторонній та трудовий договори можуть переукладатися зі зміною роботодавця у випадках:

- якщо таку можливість передбачено договором;
- у разі ліквідації підприємства/установи/організації;
- у разі виникнення обставин непереборної сили, передбачених у тристоронньому договорі.

4.9. Здобуття вищої освіти за дуальною формою може передбачати навчання на робочому місці у декількох роботодавців в рамках однієї освітньої програми.

V. Особливості реалізації навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти

5.1. Для Університету:

5.1.1. Після прийняття рішення про впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти Університет затверджує відповідні внутрішні документи та призначає особу, що виконуватиме обов'язки координатора від Університету.

5.1.2. *Обов'язки координатора від Університету:*

- організовує пошук і попередній відбір роботодавців, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітніх програм і може забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання;
- ініціює та реалізує переговорний процес з роботодавцями щодо спільного впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти;
- проводить інформаційно-роз'яснювальну роботу серед здобувачів вищої освіти щодо особливостей і переваг навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти;
- координує організацію відбору здобувачів вищої освіти, що бажають перейти на дуальну форму здобуття вищої освіти та погоджує їх персональний склад з роботодавцями;
- організовує обговорення з роботодавцями змісту відповідних освітніх програм стосовно відповідності стандартам і вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;
- ініціює і контролює складання індивідуальних навчальних планів, що відображають особливості дуальної форми здобуття вищої освіти;
- приймає участь у розробці програми практичного навчання на робочому місці;
- готує та узгоджує з усіма сторонами договори про дуальну форму здобуття вищої освіти;

- забезпечує неперервну комунікацію між усіма сторонами для усунення можливих недоліків в організації навчання та вирішення поточних проблем, що можуть виникати;

- ініціює та контролює призначення *куратора* від Університету для кожного здобувача вищої освіти за дуальною формою;

- здійснює організаційний та документальний супровід здобуття освіти за дуальною формою;

- забезпечує узагальнення результатів навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти та формує відповідну звітність;

- вносить пропозиції щодо вдосконалення освітньої програми та поліпшення якості підготовки та поліпшення якості підготовки за дуальною формою.

5.1.3. *Обов'язки куратора:*

- складає індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти, ураховуючи потреби роботодавця;

- приймає участь у розробці та здійснює супровід програми практичного навчання на робочому місці;

- забезпечує поточний контроль за виконанням індивідуального навчального плану;

- підтримує постійну комунікацію зі здобувачем вищої освіти та представником роботодавця (*наставником*) з метою вчасного вирішення поточних питань і забезпечення виконання освітньої програми в повному обсязі;

- за потреби може ініціювати внесення змін до індивідуального навчального плану в процесі навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти.

5.1.4. Університет, за потреби, надає своєчасну методичну допомогу з організації навчання на робочих місцях співробітникам роботодавця, задіяним в організації здобуття вищої освіти за дуальною формою.

5.1.5. Для забезпечення належної якості підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою Університет проводить регулярні зустрічі з роботодавцями (не рідше одного разу на рік), забезпечує зворотній зв'язок від здобувачів вищої освіти за участі куратора для визначення відповідності результатів навчання на робочих місцях цілям і вимогам освітньої програми.

5.1.6. Університет забезпечує можливість проведення спільного оцінювання результатів навчання здобувачів за дуальною формою здобуття вищої освіти за участі представників роботодавців.

5.2. Для роботодавця:

5.2.1. Роботодавець має право звертатися до Університету з ініціативою щодо впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти.

5.2.2. Роботодавець має право вносити пропозиції щодо змінення змісту освітніх програм та оновлення навчальних планів, ініціювати створення нових освітніх програм.

5.2.3. Роботодавець укладає тристоронні договори про дуальну форму здобуття вищої освіти, трудові договори зі здобувачами вищої освіти та погоджує відповідні індивідуальні навчальні плани, приймає участь у розробці програми практичного навчання на робочому місці.

5.2.4. Для забезпечення ефективної комунікації з Університетом роботодавець призначає координатора стосовно дуальної форми здобуття освіти.

5.2.5. Для реалізації індивідуального навчального плану роботодавець призначає здобувачеві вищої освіти особу, що виконуватиме обов'язки наставника, з найбільш досвідчених та кваліфікованих фахівців.

5.2.6. Роботодавець забезпечує здобувачів вищої освіти предметами та засобами праці, спецодягом (за необхідності).

5.2.7. Роботодавець проводить інструктажі (навчання) з питань охорони праці і протипожежної безпеки для здобувачів вищої освіти на виробництві відповідно чинного законодавства у сфері охорони праці.

5.2.8. Роботодавець має право пропонувати здобувачам вищої освіти за дуальною формою укладання/продовження трудового договору після завершення здобуття освіти.

5.2.9. Обов'язки координатора від роботодавця:

- відповідає за співпрацю з Університетом з питань перегляду та удосконалення освітньої програми, за якою буде реалізована дуальна форма здобуття вищої освіти, узгодження навчальних планів, індивідуальних навчальних планів, програми практичного навчання на робочому місці;

- бере участь у відборі здобувачів вищої освіти, що бажають перейти на дуальну форму здобуття вищої освіти за відповідними освітніми програмами;

- здійснює організаційний супровід навчання здобувача вищої освіти на робочому місці відповідно до вимог освітньої програми та індивідуального навчального плану;
- забезпечує неперервну комунікацію з Університетом;
- здійснює контроль за розподілом і своєчасним переміщенням здобувачів вищої освіти у структурних підрозділах закладу, підприємства, установи, організації;
- бере участь в аналізі результатів та якості вищої освіти за дуальною формою здобуття вищої освіти і вносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

5.2.10. *Обов'язки наставника:*

- здійснює керівництво навчанням здобувачів вищої освіти відповідно до індивідуального навчального плану та програми практичного навчання на робочому місці;
- сприяє адаптації здобувача вищої освіти до робочого місця на підприємстві/установі/в організації;
- оцінює разом з Університетом результати навчання відповідно до індивідуального навчального плану.

5.2.11 Наставник може проходити спеціальну методичну підготовку зі здійснення керівництва навчанням здобувачів вищої освіти на робочих місця, у тому числі на базі Університету.

5.3. Алгоритм організації навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти включає розроблення наступних документів:

- договору між Університетом та роботодавцем (додаток 1);
- наказу про призначення координатора від Університету;
- критеріїв відбору здобувачів вищої освіти (додаток 2) та навчального плану за дуальною формою (додаток 2);
- заяви здобувача вищої освіти на ім'я ректора Університету (додаток 3);
- наказу про призначення комісії з відбору здобувачів (у разі залучення представників Університету до процесу відбору);
- наказу ректора про переведення здобувача вищої освіти на дуальну форму здобуття вищої освіти та призначення куратора (у разі проходження відбору, підтвердження чого є протокол комісії або рекомендаційний лист на ім'я ректора Університету від роботодавця);

- індивідуального навчального плану і програми практичного навчання на робочому місці (додаток 4);

- тристороннього договору (додаток 5).

5.4. За результатами виконання програми практичного навчання на робочому місці роботодавець формулює висновок про результати навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти (додаток 4) та передає його в деканат/директорат, що є підтвердженням досягнення результатів навчання, передбачених Індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти.

VI. Прикінцеві положення

6.1. Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти у Національному транспортному університеті ухвалюється Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

6.2. Будь-які зміни і доповнення до Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти у Національному транспортному університеті ухвалюються Вченою радою Університету та вводяться в дію наказом ректора Університету.